

JAVNOFINANČNA GIBANJA

Ministrstvo za finance

April 2023

Vsebina

Javnofinančni podatki	1
Institucionalno zasetje	2
Sektor država 2022.....	3
Proračunski prihodki in odhodki.....	4
Dolg državnega proračuna	6
Pokojninska blagajna.....	7
Zdravstvena blagajna	8
Proračuni občin.....	9
Konsolidirana globalna bilanca javnega.....	11
Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG	13
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država.....	14
Prihodki sektorja država 2022	16
Prihodki centralne države Q1 2023	16
Prihodki skladov socialne varnosti Q1 2023	17
Izdatki sektorja država 2022.....	18
Izdatki centralne države Q1 2023	19
Izdatki skladov socialne varnosti Q1 2023	20
Državna poročta	21
Najave objav podatkov.....	22

Javnofinančni podatki

V poročilu Javnofinančnih gibanj so prikazani zbirni četrtletni podatki o realiziranih javnofinančnih tokovih v Republiki Sloveniji kot se v skladu z obstoječim sistemom javnega financiranja oblikujejo in razporejajo skozi štiri blagajne javnih financ (državni proračun, ZPIZ, ZZS in proračuni občin), kar predstavlja konsolidirano globalno bilanco javnega financiranja. Sistem javnih financ v Sloveniji je zasnovan na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada; tj. metodologiji za spremljanje državne finančne statistike GFS 1986, ki temelji na ekonomski klasifikaciji javnofinančnih tokov.

Javne finance v najširšem smislu pa združuje sektor država, ki poleg navedenih štirih javnih blagajn vključuje tudi prihodke in odhodke posrednih proračunskih uporabnikov in drugih institucionalnih enot, ki se v skladu z metodologijo ESA in uveljavljeno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščajo v sektor država, kot so javni zavodi, skladi, agencije, gospodarske družbe idr. Četrtletne ocene javnofinančnih podatkov na ravni celotnega sektorja država so preračunane v skladu s pravili in smernicami novejšie metodologije GFS 2014, ki omogoča mednarodno primerjavo podatkov. Vsi podatki so prikazani na podlagi denarnega toka oziroma t. i. plačani realizaciji (izjema gospodarske družbe). Podrobneje o virih in metodah izračuna javnofinančnih podatkov najdete na spletni strani Ministrstva za finance pod temo [fiskalna in javnofinančna politika](https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinančna-politika/) (<https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinančna-politika/>).

Državni proračun predstavlja glavni vir štirih blagajn javnih financ in hkrati pomemben del v strukturi celotnih izdatkov sektorja države (38 %). Sestavlja ga 178 neposrednih proračunskih uporabnikov, kot so npr. ministrstva, sodišča, upravne enote, vladne službe idr., ki se financirajo neposredno iz proračuna. Poleg tega pa državni proračun posredno preko odhodkov (transferjev) pomembno vpliva tudi na dinamiko posrednih uporabnikov, ki izvajajo javno službo.

Sklada socialne varnosti predstavljata Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS); oba v obveznem delu zavarovanja. Ti dve samostojni blagajni javnega financiranja večji del sredstev pridobivata neposredno od zavarovancev v obliki zbranih prispevkov za socialno varnost, del sredstev pa tudi kot transfer iz državnega oz. občinskih proračunov. Pokojninska blagajna izplačuje tudi prispevke za zdravstveno zavarovanje upokojencev, preko transfera v zdravstveno blagajno. Prav tako izplačuje pokojnine, invalidnine in druge transferje, ki zagotavljajo socialno varnost vsem upravičencem. Zdravstvena blagajna poleg kritja stroškov opravljanja javne zdravstvene službe zdravstvenim institucijam (npr. za plače, zdravila, medicinske pripomočke idr.), izplačuje tudi boleznine.

Proračuni občin predstavljajo (konsolidirane) zbirne tokove prihodkov in odhodkov vseh 212 občin skupaj, ki sodijo med neposredne proračunske uporabnike. Iz proračunov občin se neposredno financirajo tudi krajevne in druge lokalne skupnosti.

Ostale enote sektorja država so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov in delujejo na centralni ali lokalni ravni države (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor država so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi nekatere pravne osebe zasebnega prava, gospodarske družbe (javna podjetja kot netržni proizvajalci), med drugim tudi Kapitalska družba (KAD) v delu, ki pokriva zakonsko obveznost do ZPIZ. Poleg naštetih v sektor država uvrščamo še nekatere dodatne transakcije posebnih skladov oz. enot, ki sicer niso samostojne pravnoorganizacijske oblike (proračunski skladi in rezerva idr.)

Institucionalno zajetje

glede na vir financiranja

Neposredni uporabniki državnega proračuna

38 %

Sklada socialne varnosti

30 %

Neposredni uporabniki proračunov občin

8 %

Ostale enote

24 %

Sektor država

2022

100 %

Prihodki 24.814 mio €
Odhodki 26.231 mio €

Primanjkljaj
1.417 mio €

76 %

Konsolidirana bilanca

Primanjkljaj 1.575 mio €

Proračun

Državni proračun 38 %

Prihodki 12.345 mio €

Odhodki 13.709 mio €

Primanjkljaj 1.364 mio €

Transferi v:

→ ZPIZ 1.176 mio €

→ Sklade in agencije 64 mio €

→ Proračunske sklade 471 mio €

→ Javna podjetja 552 mio €

→ Javni zavodi 2.719 mio €

Izven-proračunsko

Javni skladi (8): Stanovanjski sklad RS,
EKO sklad...

Javni zavodi (309): gimnazije,
univerze, bolnišnice,
kulturni domovi...

Javne agencije (14)

Javna podjetja (38)

Proračunski skladi in
proračunska rezerva (9)

Pravne osebe zasebnega prava in
druge enote

16 %

Prih. 5.826 mio €
Odh. 5.433 mio €

Presežek
393 mio €

54 %

Prih. 14.706 mio €
Odh. 15.879 mio €

Primanjkljaj
1.173 mio €

Centralna
država
S.1311

Lokalna
država
S.1313

16 %

Prih. 4.870 mio €
Odh. 4.973 mio €

Primanjkljaj
103 mio €

Občinski proračuni (212) 8 %

Prihodki 2.786 mio €

Odhodki 2.888 mio €

Primanjkljaj 102 mio €

Transferi v:

→ Javne zavode 758 mio €

→ Javne sklade 9 mio €

→ Druge enote 18 mio €

Javni skladi (9)

Javni zavodi (1.017): vrtci, osnovne
šole, zdravstveni domovi...

Javna podjetja (28)

Pravne osebe

zasebnega prava (9)

Druge enote / krajevne in lokalne
skupnosti

8 %

Skladi
socialne
varnosti
S.1314

ZPIZ 19 %

Prihodki 6.715

Odhodki 6.715

Primanjkljaj 0

Transfer v: → ZZS 494 mio €

ZZS 11 %

Prihodki 3.941 mio €

Odhodki 4.050 mio €

Primanjkljaj 109 mio €

Transfer v: → Zavode 2.332 mio €

Javno podjetje

Kapitalska družba, d.d.

Transfer v:

→ ZPIZ 50 mio €

30 %

Prih. 10.651 mio €
Odh. 10.792 mio €

Primanjkljaj
141 mio €

Opombe: Slika prikazuje bilance sektorja država v letu 2022 po denarnem toku in metodologiji GFS 2014 (prva ocena Ministrstva za finance). Ocenjeni transferni tokovi so prikazani na podlagi pravil računovodske konsolidacije oz. po pravilih metodologije GFS 1986. V oklepaju je navedeno št. institucionalnih enot po stanju iz Ajpes registra PRS po posameznih podsektorjih države za leto 2022 (stanje na 31.12.2022). Preračuni v % temeljijo na podlagi bruto zneskov in predstavljajo delež izdatkov posameznih skupin enot ali podsektorjev gledano z vidika vira financiranja.

Proračunski prihodki in odhodki

PRIHODKI

Prihodki državnega proračuna

Davčni prihodki

v tem: dohodnina

DDPO

DDV

trošarine

Nedavčni prihodki

Kapitalski prihodki

Prejete donacije

Transforni prihodki

Prejeta sredstva iz EU

2022 Q1	2023 Q1	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
3.067	2.984	-2,7
2.396	2.494	4,1
468	436	-6,9
247	297	20,4
1.068	1.150	7,7
327	372	13,6
212	145	-31,6
50	53	6,2
11	13	16,3
0,3	22	8347,0
398	257	-35,3

ODHODKI

Odhodki državnega proračuna

Tekoči odhodki

v tem: plače in prispevki

izdatki za blago in storitve

plačila obresti

rezerve

Tekoči transferi

v tem: subvencije

transferi posameznikom in gospodinjstvom

tekoči transferi občinam

tekoči transferi v sklade soc. zavarovanja

tekoči transferi v javne zavode

Investicijski odhodki in transferi

Plačila sredstev v proračun EU

2022 Q1	2023 Q1	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
3.326	3.307	-0,6
1.084	1.039	-4,1
370	403	9,0
177	184	4,3
335	366	9,1
202	86	-57,6
1.915	1.923	0,5
177	276	56,1
471	474	0,8
32	35	9,6
383	373	-2,6
708	665	-6,1
145	178	22,5
182	167	-8,6

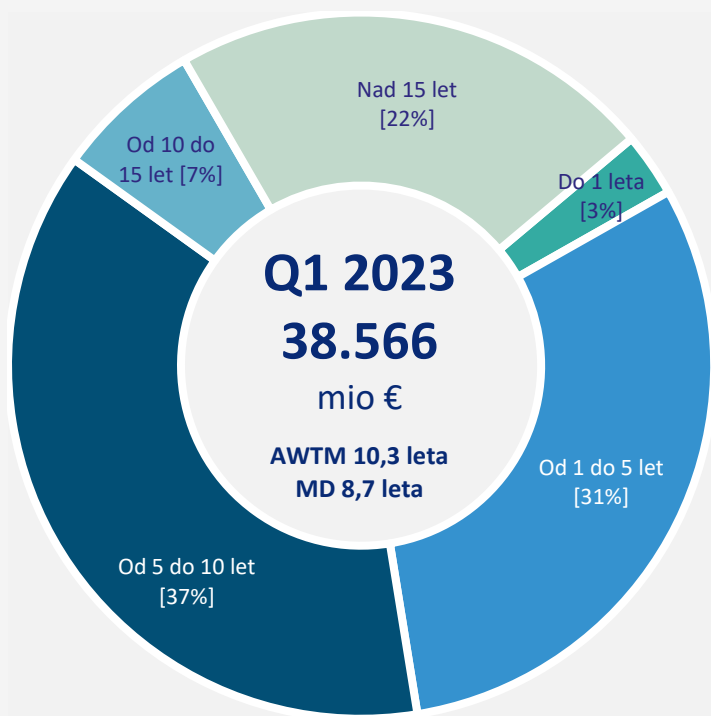
Vir: Ministrstvo za finance.

Prihodki državnega proračuna so v prvem četrtnetju 2023 znašali 2.984 mio EUR, kar je za 2,7 % manj kot v enakem obdobju leta 2022. Rast davčnih prihodkov je v prvem četrtnetju znašala 4,1 % ali slabih 100 mio EUR, predvsem na račun višjih prihodkov od davka na dodano vrednost (DDV). Ti so bili višji za dobrih 80 mio EUR ali 7,7 %, višji so bili tudi prihodki od trošarin (za 45 mio EUR ali 13,6 %), predvsem na račun višjih prihodkov od trošarin na energente. Prihodki od davkov od dohodka pravnih oseb (DDPO) so se v prvem četrtnetju letos povečali za 50 mio EUR ali okoli 20 %, medtem ko se prihodki od dohodnine nekoliko znižali (za dobrih 30 mio EUR ali 7 %), predvsem na račun nižjih prihodkov od dividend ter višjega dela prihodkov od dohodnine odstopljenega občinam (za 29 mio EUR ali 8,6 %). Nekoliko višje so bile akontacije od dohodka od zaposlitve in iz dejavnosti. V prvem četrtnetju letos so se znižali tudi nedavčni prihodki (za 67 mio EUR ali 31,6 %), predvsem na račun drugačne strukture dolžniških instrumentov in prihodkov državnega proračuna iz tega naslova v enakem obdobju lani. Prihodki iz naslova sredstev EU so bili v prvem četrtnetju letos za 140 mio EUR ali dobrih 35 % nižji kot v enakem obdobju lani, predvsem na račun realizacije prihodkov iz Sklada za okrevanje in odpornost v prvem četrtnetju leta 2022.

Odhodki državnega proračuna so v prvem četrtnetju letos znašali 3.307 mio EUR ali za okoli 20 mio EUR (0,6 %) manj kot v enakem obdobju lani. Tekoči odhodki so bili nižji za 45 mio EUR ali 4,1 %, predvsem na račun izločanj sredstev za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost na proračunski sklad v lanskem letu v višini 118 mio EUR. Hkrati so se odhodki za plače in prispevke zaposlenih medletno povečali za 33 mio EUR ali 9 %, predvsem zaradi 4,5 % uskladitve vrednosti plačnih razredov javnih uslužbencev v oktobru 2022. Odhodki za plačila obresti so bili višji za 31 mio EUR ali 9,1 % kot posledica trenda rasti obrestnih mer v evro območju. Odhodki za tekoče transfere so bili v prvem četrtnetju letos na podobni ravni kot lani. Tekoči transferji v javne zavode so bili nižji za dobrih 40 mio EUR ali 6,1 %, odhodki za subvencije so bili višji za približno 100 mio EUR ali 56,1 %, predvsem kot posledica izplačil pomoči gospodarstvu zaradi energetske krize v prvem četrtnetju letos. Rast investicijskih odhodkov in transferov se je v prvem četrtnetju letos povečala za 33 mio EUR ali 22,5 %, predvsem na račun višjih odhodkov za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije. Slovenija je v prvem četrtnetju letos v proračun EU vplačala za okoli 16 mio EUR ali 8,6 % manj sredstev kot v enakem lanskem obdobju, predvsem na račun nižjih vplačil iz naslova bruto nacionalnega dohodka.

Primanjkljaj državnega proračuna je v prvem četrtnetju letos znašal 323 mio EUR, kar je za dobrih 60 mio EUR več kot v enakem obdobju lani. K višjemu primanjkljaju so prispevali predvsem nižji prihodki državnega proračuna. Nekoliko nižji kot lani so bili tudi proračunski odhodki, navkljub povečanim izplačilom pomoči podjetjem in zasebnikom zaradi energetske krize.

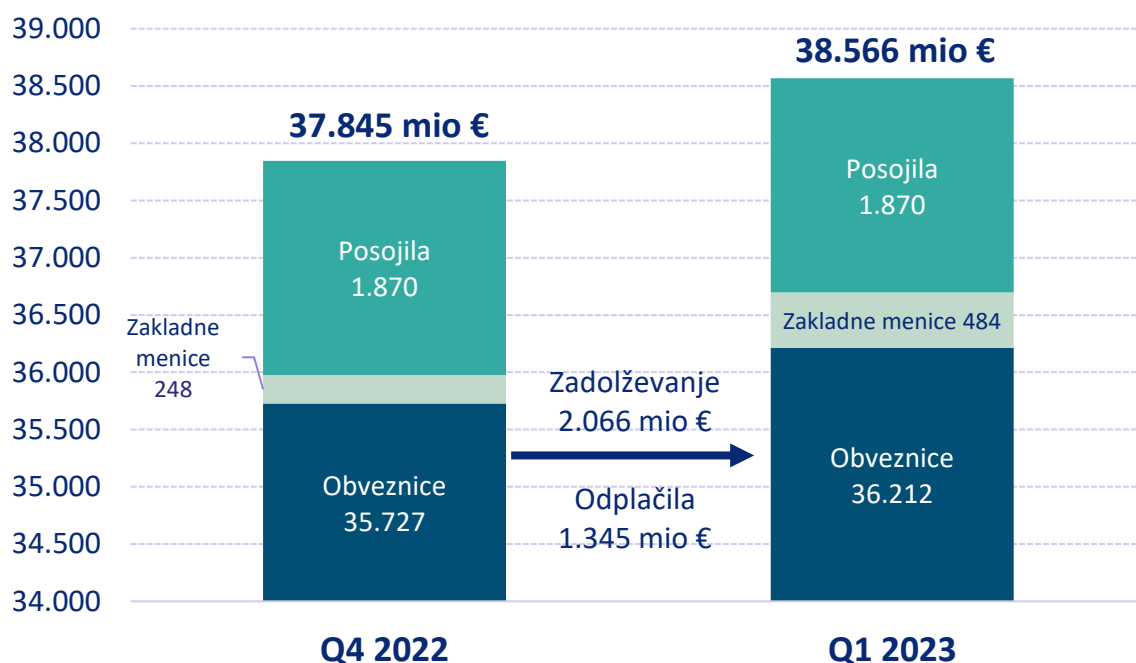
Dolg državnega proračuna

Stanje dolga državnega proračuna se je v prvem četrtletju povečalo za 721 mio EUR oziroma 1,1 % BDP. Dolg se je povečal za 2.066 mio EUR zaradi izdaje obveznice RS91, reodprtja obveznic RS76 in RS85 in izdaje tri-, šest- in dvanajstmesečnih zakladnih menic. Dolg se je znižal za 1.345 mio EUR zaradi odplačila dvanajstmesečnih zakladnih menic, odplačila obveznic RS33 in RS83, delnega odplačila obveznice RS21, predčasnega odplačila RS66 ter spremembe tečaja valute XDR, v kateri je denominirana zadolžnica BS. V ročnostnem profilu zapadanja odplačil glavnice dolga državnega proračuna ima 29 % dolga zapadlost glavnice daljšo od 10 let. Na koncu prvega četrtletja 2023 znaša povprečni tehtani čas do dospelja (AWTM) 10,3 leta, kar je za 0,2 leta več kot v prejšnjem četrtletju. Prilagojeno trajanje (MD) se je v enakem obdobju povečalo in znaša 8,7 leta.

Stanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna v EUR valuti se je v obravnavanem obdobju zvišalo. Na dan 31. 12. 2022 je znašalo 4.004 mio EUR in na dan 31. 3. 2023 4.629 mio EUR.

Stanje dolga državnega proračuna od 4Q 2022 do 1Q 2023 (mio €)

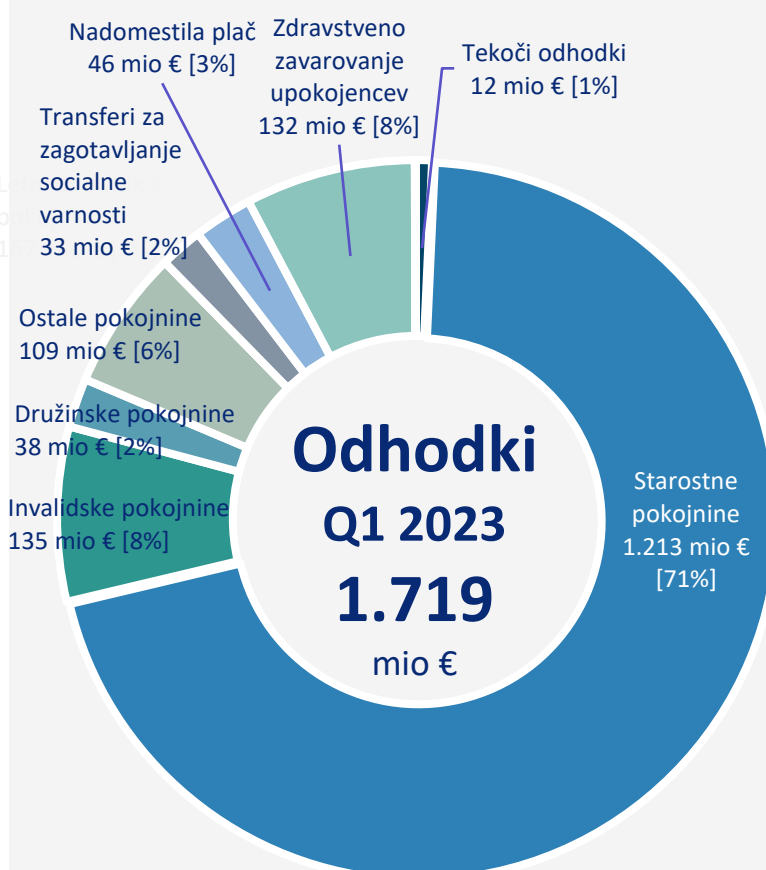
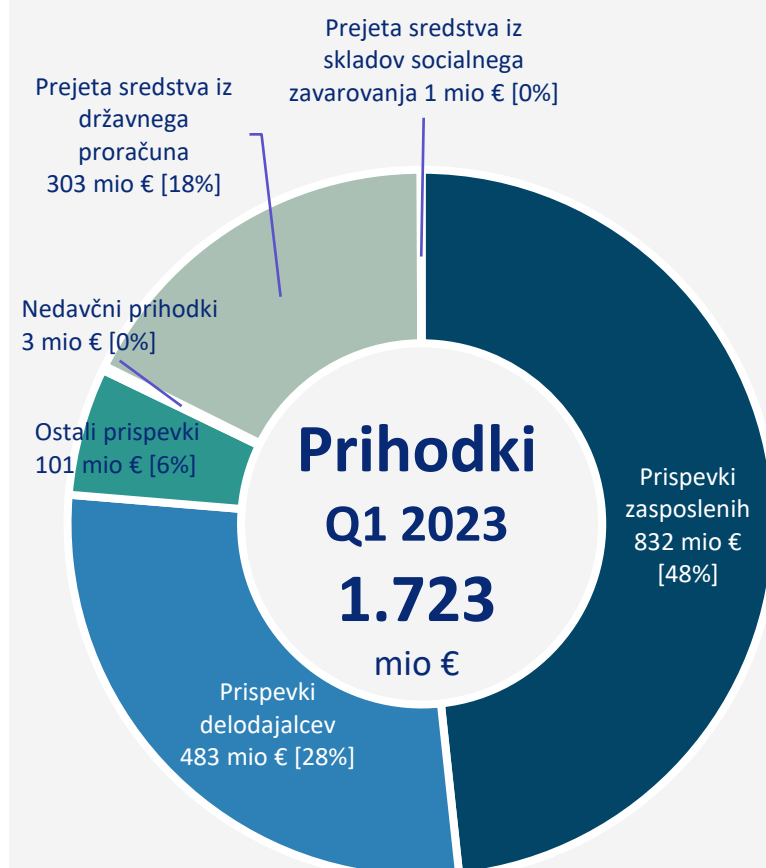

Vir: Ministrstvo za finance.

Pokojninska blagajna ZPIZ

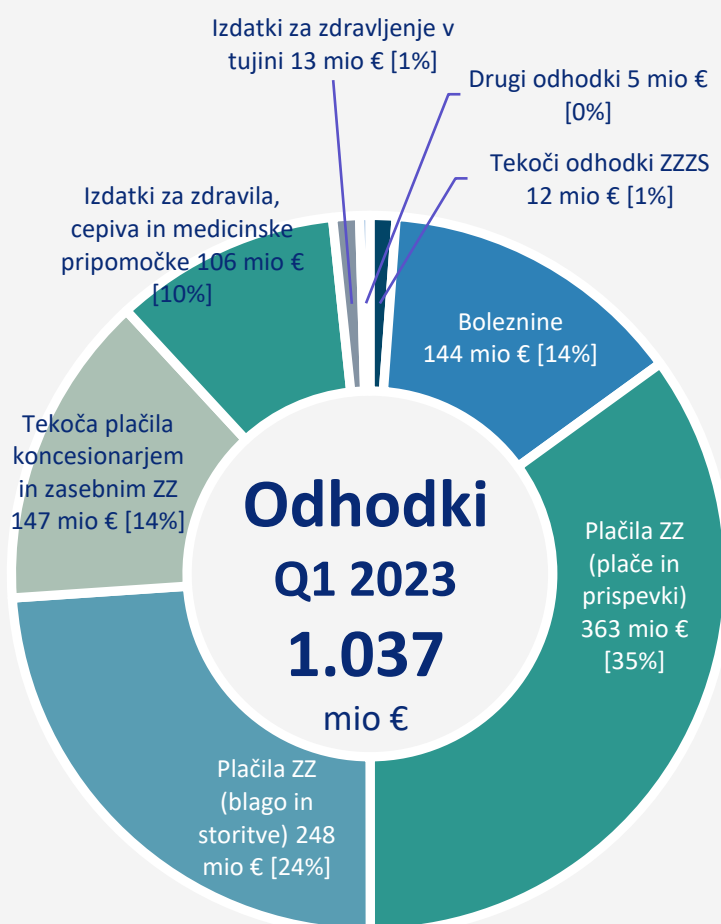
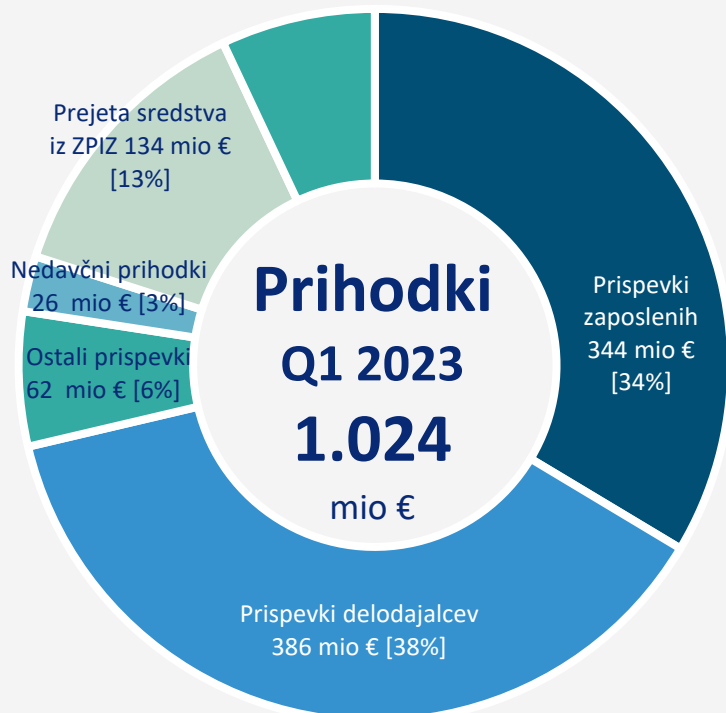
Skupni prihodki blagajne ZPIZ so se v prvem četrletju 2023 glede na prvo četrletje 2022 zvišali za 2,7 % in dosegli 1.723 mio EUR. Glavnina se nanaša na prihodke od socialnih prispevkov in transfere iz državnega proračuna. V prvem četrletju letos so se, ob nadaljevanju zmerne gospodarske rasti, prispevki zaposlenih, delodajalcev in ostali skupaj zvišali za 8,6 % ali 112 mio EUR na 1.416 mio EUR. Prejeta sredstva iz državnega proračuna pa so v prvih treh mesecih letos kljub temu, da je tekoča in dodatna obveznost državnega proračuna na približno enaki ravni, nižja za 18,3 % ali 68 mio EUR glede na prve tri mesece lani, ko so bila s strani državnega proračuna zagotovljena tudi sredstva za izplačilo solidarnostnega dodatka upokojemcem.

Skupni odhodki ZPIZ so v prvem letošnjem četrletju znašali 1.719 mio EUR in so bili glede na prvo četrletje lani višji za 2,6 %. Med odhodki so največji oz. 87-odstotni delež predstavljala sredstva za pokojnine, ki so se glede na enako obdobje lani zvišala za 6,7 % ali dobrih 93 mio EUR na 1.495 mio EUR. Povišanje je predvsem posledica februarске redne uskladitve pokojnin za 5,2 %. Starostne pokojnine, ki v strukturi celotnih odhodkov zavoda predstavljajo dobrih 70 %, so se tako v obravnavanem obdobju zvišale za 7,5 % na dobrih 1.213 mio EUR. Odhodki za zagotavljanje socialne varnosti so se v primerjavi z prvim četrletjem lani, ko je bil, kot že omenjeno, večji del sredstev namenjen solidarnostnim dodatkom upokojemcem v okviru covid ukrepov, letos znižali za 65,2 % ali dobrih 62 mio EUR, medtem ko so se nadomestila plač zvišala 6,9 %. Zaradi višjih pokojnin so bila za 7,2 % višja tudi plačila ZZS za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojemcev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so v prvem četrletju dosegla nekaj manj kot 132 mio EUR. Stroški delovanja zavoda so bili višji za 5,4 % in so znašali dobrih 12 mio EUR.

Vir: bilančni podatki ZPIZ.

Transforni prihodki iz
državnega proračuna in
občinskih proračunov
72 mio € [7%]

Vir: bilančni podatki ZZZS.

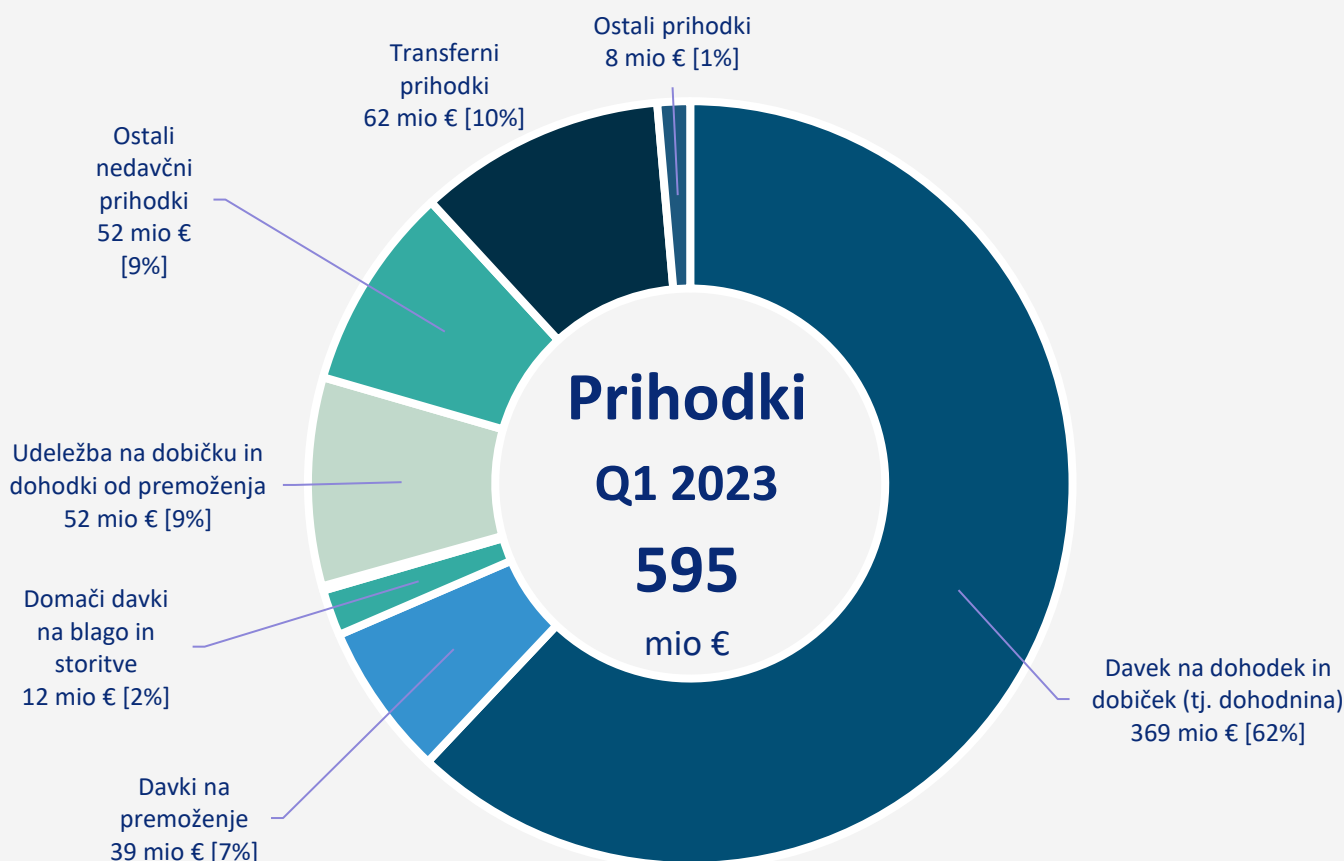
Zdravstvena blagajna

ZZZS

Skupni prihodki ZZZS so v prvem četrtletju 2023 znašali 1.024 mio EUR in so bili za 15,7 % ali 139 mio EUR višji kot v primerljivem obdobju predhodnega leta, k čemur so prispevali za 8,7 % višji prilivi od prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje zavarovancev, ki so v celotni strukturi prihodkov zavoda v obravnavanem obdobju predstavljali dobrih 77 % in skupaj znašali 793 mio EUR. Občutneje, in sicer za 420 % oz. okoli 58 mio EUR so se zvišali tudi transforni prihodki iz državnega proračuna, ki so bili namenjeni financiranju storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS).

Skupni odhodki ZZZS so bili v prvem četrtletju 2023 višji za 3,6 % glede na enako obdobje lani in so dosegli 1.037 mio EUR. V strukturi celotnih odhodkov zavoda, kjer so v obravnavanem obdobju glede na namen porabe največji oz. 85-odstotni delež predstavljali odhodki za zdravstvene storitve in ostalo zdravstveno dejavnost, so se transferi javnim zdravstvenim zavodom (ZZ) zvišali za 6,5 % na 724 mio EUR (v okviru teh za plače in prispevke za 7,2 %) in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb za 15,4 % na 147 mio EUR. Za 13,1 % so se v opazovanem obdobju povečali tudi izdatki za zdravila, cepiva in medicinske pripomočke. Ti so skupaj znašali nekaj manj kot 106 mio EUR in predstavljali 10 % vseh odhodkov zavoda. Na drugi strani pa so se v okviru transferov posameznikom in gospodinjstvom za 16,6 % ali dobrih 28 mio EUR na 143,6 mio EUR znižali izdatki za boleznine (Q1 2023: 14 % celotnih odhodkov; Q1 2022: 17 %), kar gre pripisati zlasti zmanjšanju stroškov iz naslova covid izolacij.

Proračuni občin

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

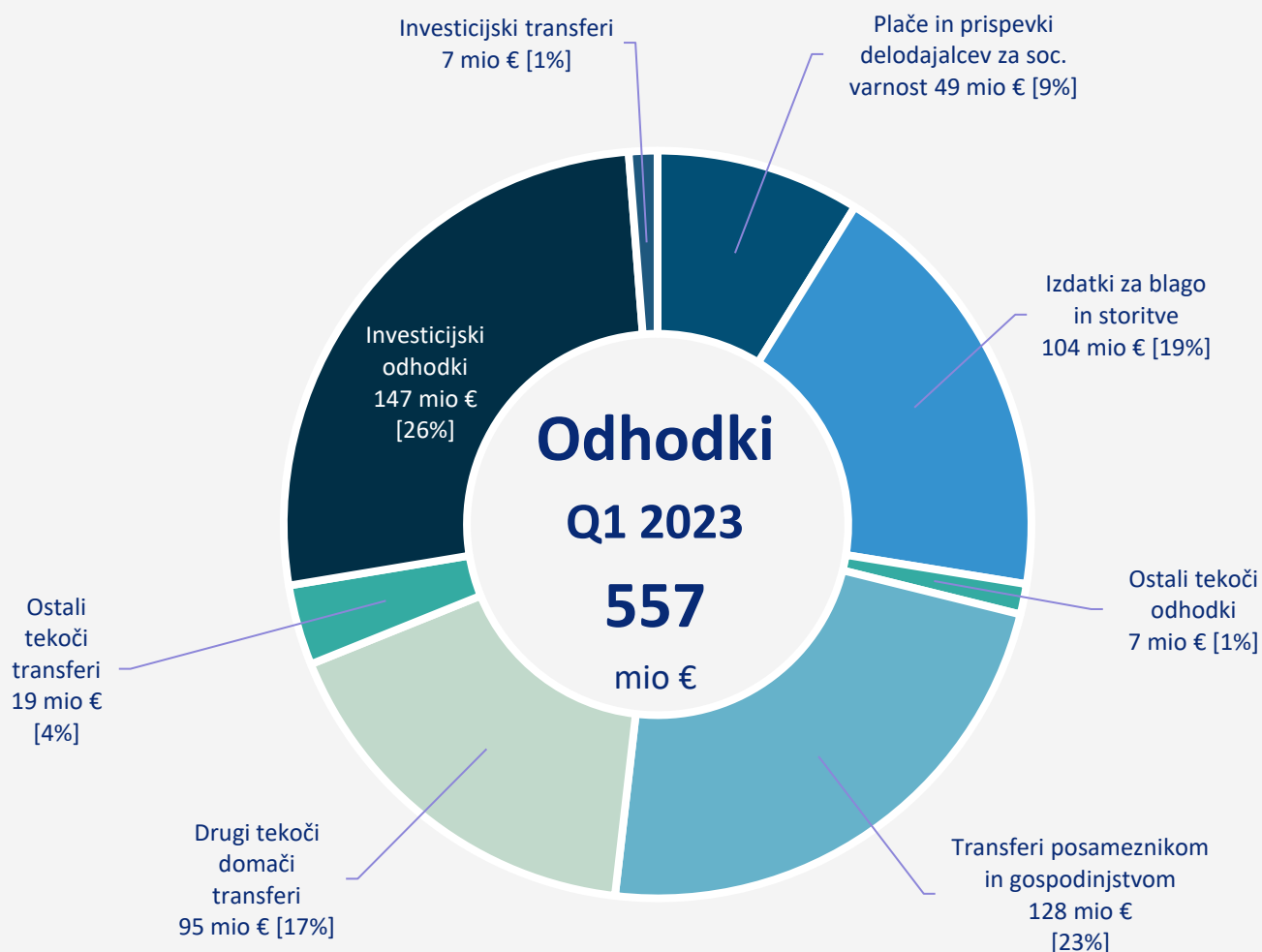
Skupni prihodki proračunov občin so v prvem četrletju leta 2023 znašali 595 mio EUR. V celotni strukturi prihodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali davek na dohodek in dobiček (369 mio EUR ali 62 %), ki so jim sledili transforni prihodki (62 mio EUR ali 10 %), udeležba na dobičku in dohodki od premoženja (52,5 mio EUR ali približno 9 %) ter ostali nedavčni prihodki (51,6 mio EUR ali približno 9 %).

Skupni prihodki proračunov občin so bili v prvem četrletju leta 2023 za 7,1 % višji kot v prvem četrletju leta 2022. K rasti so največ prispevali prihodki od davka na dohodek in dobiček (dohodnina), ki so se povečali za skoraj 9 % ter ostali nedavčni prihodki, ki so bili za skoraj tretjino večji kot v enakem obdobju lani. Slednji so bili višji predvsem na račun prihodkov od komunalnih prispevkov (za 10 mio EUR ali 40 %).

Skupni odhodki proračunov občin so v prvem četrtnem letu 2023 znašali 557 mio EUR. V celotni strukturi odhodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali investicijski odhodki (147 mio EUR ali 26 %), ki so jim sledili transferi posameznikom in gospodinjstvom (128 mio EUR ali 23 %) ter izdatki za blago in storitve (104 mio EUR ali 19 %).

K povečanju odhodkov so v omenjenem obdobju prispevali predvsem večji drugi tekoči domači transferi (za 17 mio EUR ali 22 %), na račun višjih transferov v javne zavode in večji izdatki za blago in storitve (za 16 mio EUR ali 18 %). Slednji so bili višji zaradi povečanih izdatkov za energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije ter višjih izdatkov za tekoče vzdrževanje. K večjim odhodkom občin je prispevalo tudi povečanje transferov posameznikom in gospodinjstvom, ki so bili višji za 14 mio EUR ali 13 % (plačila razlike med ceno programov v vrtcih in plačila staršev in regresiranje prevozov v šolo) in povečanje investicijskih odhodkov (za 8 mio EUR ali 6 %), predvsem na račun novogradenj, rekonstrukcij in adaptacij.

Proračuni občin so v prvem četrtnem letu 2023 ustvarili presežek v višini 37,7 mio EUR.

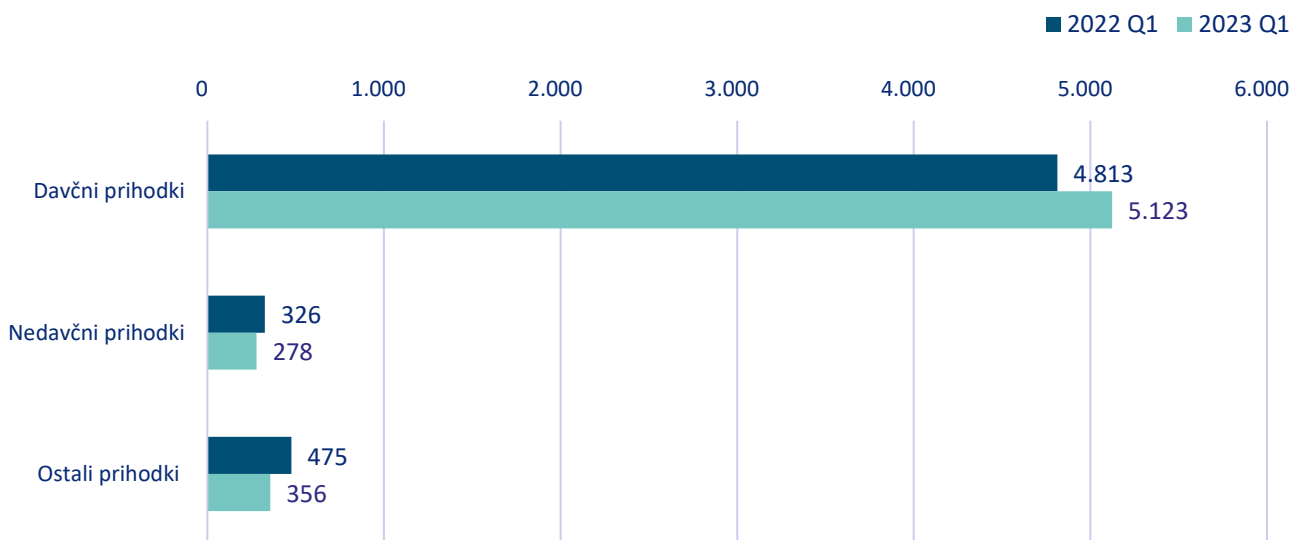

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja

	2022 Q1	2023 Q1	Medl. rast %
	Mio €	Mio €	
I. Prihodki	5.614	5.757	2,6
II. Odhodki	5.929	6.031	1,7
III. Primanjkljaj (I.-II.)	-316	-274	-

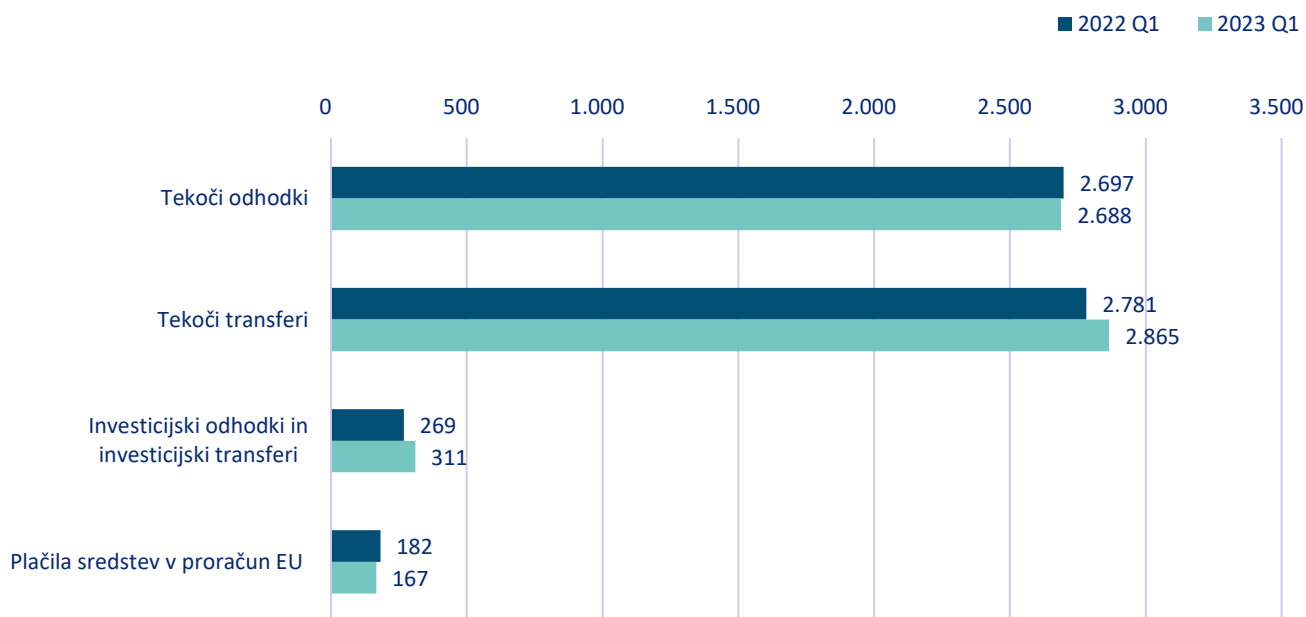
Prihodki prvega četrletja 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvem četrletju leta 2023 znašali približno 5,8 mrd EUR, kar je 2,6 % več kot v prvem četrletju leta 2022. K rasti prihodkov so večji delež prispevali davčni prihodki, ki so bili glede na prvo četrletje leta 2022 večji za 310 mio EUR ali 6,4 %. V primerjavi s prvim četrletjem 2022 so bili prihodki od davka od dohodkov pravnih oseb višji za 50 mio EUR ali 20 % in prihodki od davka na dodano vrednost višji za 83 mio EUR ali 8 %. Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili višji za 176 mio EUR ali 9 %.

Odhodki prvega četrletja 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Odhodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvem četrletju leta 2023 znašali približno 6 mrd EUR, kar je 1,7 % več kot v letu 2022. K povečanju odhodkov je v večji meri prispevalo povečanje tekočih transferov, ki so se v prvem četrletju leta 2023 v primerjavi s prvim četrletjem leta 2022 povečali za 84 mio EUR ali 3 % ter povečanje investicijskih odhodkov in transferov, ki so se v prvem četrletju leta 2023 v primerjavi z enakim obdobjem lani povečali za 42 mio EUR ali 16 %.

Primanjkljaj konsolidirane globalne bilance javnega financiranja je v prvem četrletju leta 2023 tako znašal 274 mio EUR in je bil v primerjavi s prvim četrletjem leta 2022 za 42 mio EUR nižji.

Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG

COFOG koda		2021 Q1+Q2+Q3+Q4		2022 Q1		2023 Q1	
		s covid izdatki	brez covid izdatkov	s covid izdatki	brez covid izdatkov	s covid izdatki	brez covid izdatkov
		Mio €					
	Skupaj	24.332	21.689	5.939	5.674	6.061	5.998
01	Javna uprava	2.910	2.896	950	949	870	870
02	Obramba	655	625	127	127	143	143
03	Javni red in varnost	911	845	199	199	216	216
04	Ekonomske dejavnosti	3.670	2.356	520	480	621	618
05	Varstvo okolja	360	355	75	75	104	104
06	Stanovanjske dejavnosti	230	230	45	45	54	54
07	Zdravstvo	3.801	3.149	1.077	873	974	950
08	Rekreacija, kultura in religija	584	571	108	108	129	129
09	Izobraževanje	2.981	2.565	642	641	692	692
10	Socialna varnost	8.230	8.097	2.195	2.177	2.258	2.221

Opomba: Pri prikazu izdatkov po klasifikaciji COFOG se konsolidacija opravi na strani izdatkov, zato se prikaz nekoliko razlikuje od podatkov v tabeli na str. 11. Vir: izračuni Ministrstva za finance (podatki za leto 2022 in 2023 so preliminarni).

V preglednici zgoraj so predstavljeni konsolidirani izdatki štirih blagajn javnega financiranja po namenih, kot jih določa klasifikacija funkcij države (COFOG). Po namenu je največ izdatkov štirih blagajn javnega financiranja namenjenih socialni varnosti, zdravstvu, javni upravi in izobraževanju, ki jim sledi področje ekonomske dejavnosti. Konsolidirani izdatki povezani s pandemijo covid-19 so v prvem četrtnem letu 2023 znašali 64 mio EUR, medtem ko so v enakem obdobju 2022 znašali 264 mio EUR. Ob tem je pomembno, da se brez upoštevanja izdatkov povezanih s pandemijo covid-19 nominalno najbolj povečujejo izdatki za socialno varnost, ki vključujejo tudi pokojnine. Povečujejo se med drugim tudi izdatki za izobraževanje, varstvo okolja ter rekreacijo, kulturo in religijo.

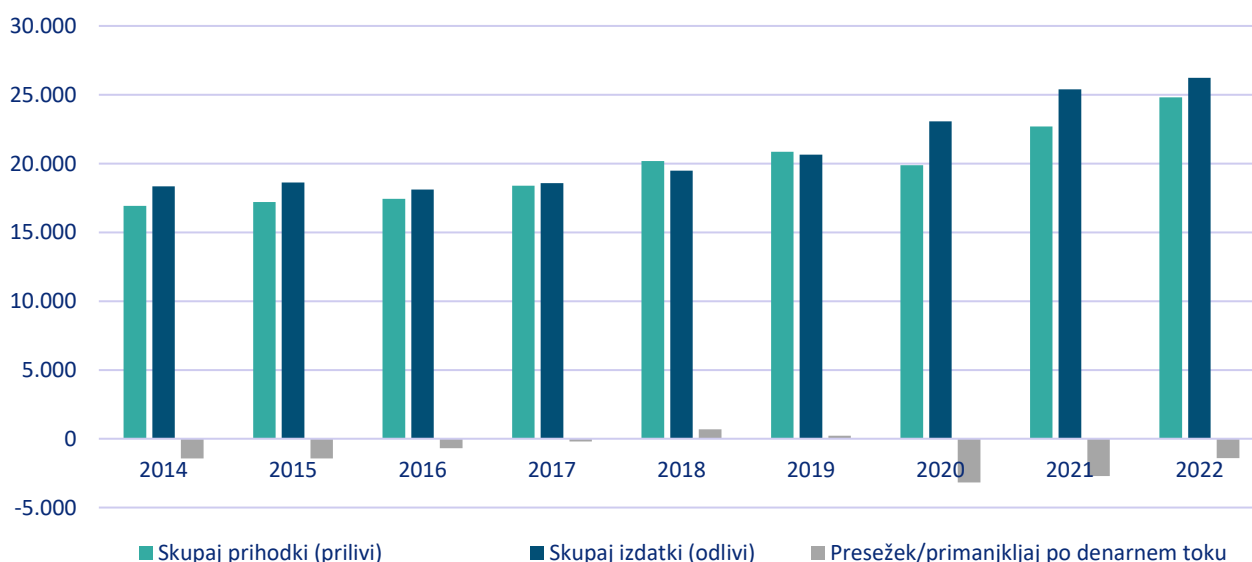
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država

	2022 Q1	2022 Q2	2022 Q3	2022 Q4	2023 Q1	Medl. rast %
Mio €						
Sektor država (S.13)						
Skupaj prihodki (prilivi)	5.900	6.507	6.074	6.333	-	-
Skupaj izdatki (odlivi)	6.119	6.517	6.305	7.291	-	-
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-219	-10	-230	-958	-	-
Mio €						
Centralna država (S.1311)						
Skupaj prihodki (prilivi)	3.577	3.920	3.532	3.677	3.513	-1,8
Skupaj izdatki (odlivi)	3.754	3.868	3.763	4.494	3.896	3,8
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-177	52	-231	-817	-383	-
Mio €						
Lokalna država (S.1313)						
Skupaj prihodki (prilivi)	1.061	1.232	1.197	1.379	-	-
Skupaj izdatki (odlivi)	995	1.237	1.208	1.533	-	-
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	66	-5	-10	-154	-	-
Mio €						
Skladi socialne varnosti (S.1314)						
Skupaj prihodki (prilivi)	2.570	2.708	2.613	2.761	2.752	7,1
Skupaj izdatki (odlivi)	2.678	2.764	2.603	2.747	2.758	3,0
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-108	-57	10	13	-6	-

Opomba: podatki Q1 za sektor država in lokalno državo še niso na voljo (-).

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

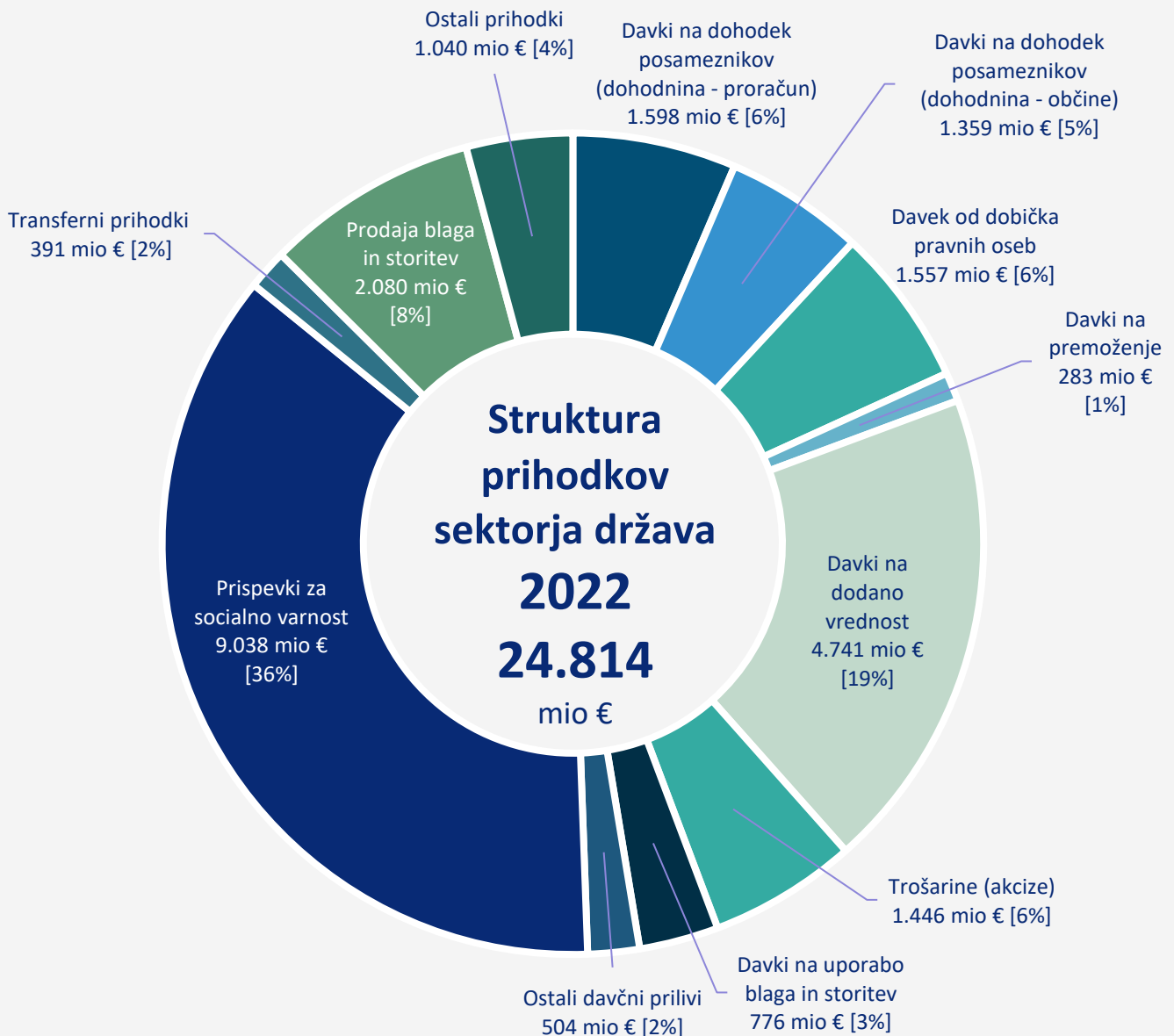
Presežek/primanjkljaj države v obdobju 2014–2022 (mio €)

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Na podlagi preliminarnih podatkov Ministrstva za finance je primanjkljaj v letu 2022 znašal 1.417 mio EUR oz. -2,4 % BDP po denarnem toku, torej je bil za 1.300 mio EUR nižji kot v predhodnem letu. K zmanjšanju primanjkljaja je prispevala, visoka, in sicer 9,4 % rast prihodkov sektorja države, ob zmerni 3,3 % rasti izdatkov, podkrepljenimi z izdatki namenjenimi reševanju energetske krize ter druginje in covid krize. Glavnino primanjkljaj sektorja država je v letu 2022 ustvarila centralna država, saj je večji del financiranja ukrepov za omilitev omenjenih kriznih razmer padla na ministrstva, ki so del državnega proračuna, tako je le-ta znašal 1.173 mio EUR po denarnem toku, medtem ko je lokalna država ustvarila 103 mio EUR, skladi socialne varnosti pa 141 mio EUR primanjkljaja.

Gledano daljše časovno obdobje (2014–2022), so se prihodki sektorja država vsako leto povečali (glej graf na str. 14), razen v letu 2020, ko so se le-ti, zaradi ukrepov povezanih z omejevanjem širjenja bolezni covid, kar je negativno vplivalo na gospodarsko aktivnost, znižali za 4,7 %. V naslednjih dveh letih so prihodki pospešeno rasli zaradi sprostitve ukrepov omejevanja poslovanja in naraščajoče inflacije. Obratno so se gibali izdatki, ki so pospešeno rasli predvsem v obdobju 2020-2021 na račun blaženja covid krize. Posledično je država iz presežkov v letih 2018 in 2019 v nadaljnjih letih ustvarila primanjkljaje, ki pa se postopno zmanjšujejo.

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki sektorja država 2022

Podatki o prihodkih sektorja država (S.13), ki so v letu 2022 znašali 24.814 mio EUR, kažejo, da so glavni sestavni del skupnih javnofinančnih prilivov predstavljali davčni prihodki in prispevki za socialno varnost. Leta 2022 so davki namreč obsegali skoraj polovico (49 %) vseh prilivov sektorja država, socialni prispevki pa 36 % (glej graf na str. 15). Davčni prihodki so se glede na leto 2021 zvišali za 9 % ali 1.010 mio EUR in tako znašali 12.264 mio EUR. Glavnina gre na pobrane davke iz naslova DDPO, ki so se povečali za 39,7 %, ter neto prilive iz naslova pobranega DDV-ja, ki so porasli za 12 %, predvsem na račun ugodne gospodarske aktivnosti, na katero ugodno vpliva hitro rastoča domača potrošnja, ki je podkrepljena z inflacijo. Tako so prihodki od DDPO znašali 1.557 mio EUR oz. 6 %, medtem ko neto prihodki DDV-ja 4.741 mio EUR oz. 19 % vseh prihodkov sektorja država. Prihodki iz naslova pobrane dohodnine so se povečali za 3,2 % in so znašali 2.957 mio EUR oz. predstavljali skoraj 12 % delež v celotnih prihodkih države. Na splošno so se v letu 2022 okrepile vse glavne kategorije (davčnih) prihodkov, razen trošarine, kjer smo beležili upad za 1,6 %, na račun znižanih vrednostih trošarin na energente (eden izmed ukrepov reševanja energetske krize), ter delno na račun odloženih plačil. Tako so prihodki iz naslova trošarinskih dajatev predstavljali nekaj manj kot 6 % vseh prihodkov ali 1.446 mio EUR.

Prispevki za socialno varnost, ki se nakazujejo v državni proračun in oba sklada socialne varnosti, so v letu 2022 dosegli 9.038 mio EUR in so bili za 7,2 % oz. za 611 mio EUR višji glede na leto 2021 k čemur so občutno prispevala ugodna gibanja plač (tudi zaradi uskladitve zaradi inflacije) in zaposlenosti. Na povišanje sta namreč v večji meri vplivali ugodni bilanci ZPIZ in ZZZS, saj se je visoka rast plač posledično odražala v visokih prilivih iz naslova obveznih prispevkov v obe blagajni.

Transforni prihodki sektorja država so v letu 2022 znašali 391 mio EUR oz. okoli 2 % vseh prihodkov. Njihovo gibanje pa je predvsem odvisno od neposredno prejetih sredstev javnih zavodov s strani mednarodnih institucij ter organizacij ter prenesenih sredstev iz sklada za okrevanje in odpornost na proračunski sklad.

Prihodki od prodaje blaga in storitev, ki jih v glavnini generirajo javni zavodi, gospodarske družbe, javne agencije ter občine, so v letu 2022 znašali 2.080 mio EUR oz. so predstavljali 8 % delež v celotnih prihodkih države. Ti so se povečali za 15,8 % glede na predhodno leto. Pri tem so enote na centralni ravni ustvarile glavnino oz. 59 % omenjenih prihodkov, medtem ko enote na lokalni ravni preostanek.

Prihodki centralne države Q1 2023

V prvem četrtnem letu 2023 so se prihodki centralne države (S.1311) skrčili za 1,8 % oz. 65 mio EUR glede na prvo četrtno leto 2022, in tako znašali 3.513 mio EUR. Padec je moč pripisati nižjim transformativnim prihodkom, saj tokrat ni bilo prenosa EU sredstev na proračunski sklad za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost, medtem ko je bilo lani v enakem obdobju teh sredstev za 118 mio EUR.

Transforni prihodki so bili nižji za 25,3 % in so obsegali 448 mio EUR. Na znižanje celotnih prihodkov so vplivali nižji drugi prihodki, ki so se skrčili za 5,8 % na 519 mio EUR, predvsem na račun bistveno nižjih prihodkov od prodaje blaga in storitev, kar je najverjetneje posledica variabilnega agregata, gledano iz časovnega vidika.

Ugodno pa so na celotne prihodke centralne države vplivali pobrani davčni prihodki, ki so se povečali za 4,9 % na 2.521 mio EUR, predvsem na račun neto prihodkov iz naslova DDV-ja (7,6 % rast) in trošarin (13,6 % rast), navkljub nižjim dajatvam za onesnaževanje okolja, kot posledica sprejetih ukrepov za reševanje energetske krize.

Prihodki skladov socialne varnosti Q1 2023

Prihodki skladov socialne varnosti (S.1314) so v prvem četrletju 2023 znašali dobre 2.752 mio EUR in bili za 7,1 % (za okoli 183 mio EUR) višji glede na prvo četrletje 2022. Prispevki za socialno varnost, ki se vplačujejo v pokojninsko in zdravstveno blagajno so bili medletno višji za 9,5 % ali dobrih 206 mio EUR.

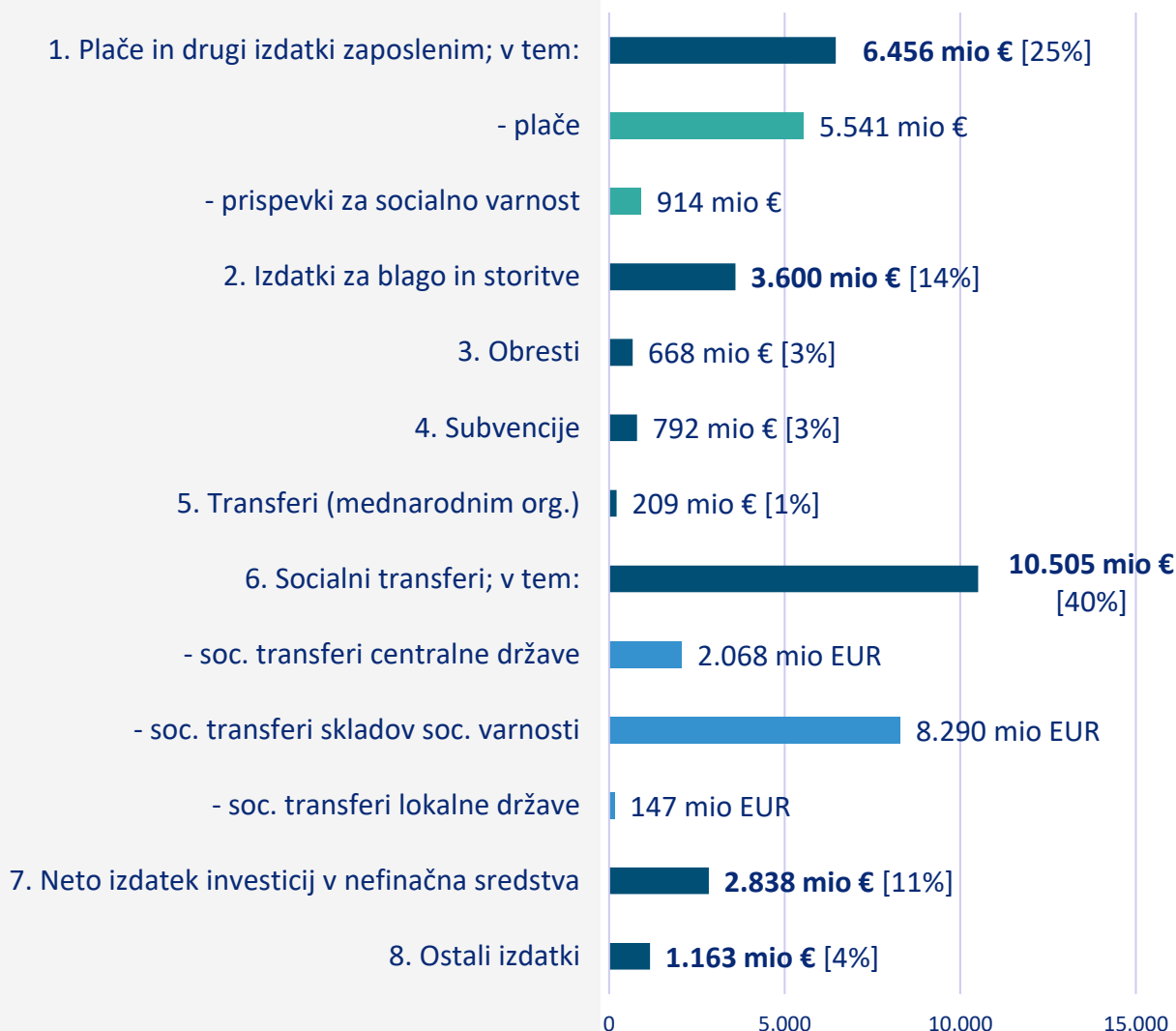
V prvih treh mesecih letošnjega leta pa so bili transferni prihodki skladov socialne varnosti nižji za 6,9 % oz. nekaj manj kot 27 mio EUR kljub večjemu obsegu sredstev v zdravstveno blagajno (ZZZS) za skrajšanje čakalnih vrst (na podlagi interventnega ukrepa za stabilizacijo v zdravstvu), na kar so vplivali predvsem nižji transferni prihodki iz državnega proračuna v pokojninsko blagajno, saj so bila januarja lani zagotovljena dodatna proračunska sredstva za izplačilo enkratnega solidarnostnega dodatka upokojevcem. Deloma so k nižjim omenjenim prihodkom letos prispevali tudi nekateri nižji transferni tokovi v ZZZS, ki se beležijo kot agentski posli.

K zvišanju drugih prihodkov skladov, ki so bili letos medletno višji za 16,4 % ali dobre 3 mio EUR, pa so prispevali predvsem višji prihodki od udeležbe na dobičku oz. prihodki od premoženja ter višji drugi prihodki iz naslova dogovora o ceni in povračilu stroškov za zdravila med ZZZS in farmacevtskimi družbami.

Izdatki sektorja država

2022

26.231 mio €

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

V 2022 so celotni izdatki sektorja država (S.13) znašali 26.231 mio EUR oz. so bili za 828 mio EUR višji kot v predhodnem letu. Največ so k povišanju prispevali višji socialni transferi, ki so se glede na leto 2021 povečali za 7,5 % oz. za 733 mio EUR na 10.505 mio EUR, kar predstavlja okoli 40 % vseh izdatkov. Glavni razlogi za tolikšno rast so: višji izdatki na račun bruto pokojnin, ki so se skupaj z izredno uskladitvijo lani, zvišali za 8,5 % na 6.141 mio EUR, višji izdatki iz naslova boleznin, ki so znašali 684 mio EUR, kar pomeni za 190 mio EUR več – deno tudi zaradi covid karanten (izolacij), ter nenazadnje višjih izdatkov iz naslova socialnih transferov v naravi, ki so obsegali 899 mio EUR in so bili višji za 15,3 % glede na leto 2021.

Ob že omenjenih izdatkih so k rasti celotnih izdatkov bistveno prispevali tudi neto izdatki za investicije, ki so se povečali za 20 % oz. za 474 mio EUR na 2.838 mio EUR, kar predstavlja 11% vseh izdatkov države. V okviru teh so se povečali izdatki večine vrst investicij, predvsem v zgradbe ter stroje in opremo. Del teh je bilo financiranih tudi z evropskimi viri, torej sredstvi iz strukturnih, kohezijskih in drugih EU skladov. Iz Sklada za okrevanje in odpornost pa je Slovenija v letu 2022 neposredno financirala investicije

v višini 63 mio EUR. Gledano po podsektorjih sektorja država je bilo na centralni ravni generiranih za 1,6 mrd EUR investicij, od tega so ministrstva in druge enote proračunske centralne države ustvarile za 907 mio EUR investicijskih izdatkov, javni zavodi 459 mio EUR, razliko pa še preostale izvenproračunske enote, kot npr. gospodarske družbe, javni skladi ter proračunski skladi. Na lokalni ravni pa so glavnino izdatkov za investicije namenile občine in sicer kar 1.084 mio EUR, predvsem za druge zgradbe, kot so npr. ceste, objekti oskrbne infrastrukture ter drugi inženirski objekti.

Tretja kategorija izdatkov, ki so pospešili rast celotnih izdatkov pa so izdatki za blago in storitve, ki so se povečali za 12,3 % oz. za 394 mio EUR na 3.600 mio EUR, kar predstavlja v deležu 14 % celotnih izdatkov. Glavnina, 57 % le-teh izdatkov je ustvarjenih s strani javnih zavodov, ki so jih povišali za 11 %. Enote proračunske centralne države pa so povečale omenjene izdatke za 6,2 % glede na predhodno leto 2021.

Na drugi strani so celotne izdatke države v največji meri znižali izdatki za subvencije, ki so bili glede na leto 2021 nižji za 687 mio EUR (46,4-odstotno zmanjšanje). Tako so celotne subvencije znašale 792 mio EUR, od katerih je bilo približno 261 mio EUR namenjenih za covid ter energetske krize. Celotne subvencije so nižje kot leto prej predvsem zaradi bistveno manj izplačanih pomoči gospodarstvu iz naslova covid ukrepov. V deležu so tako omenjeni izdatki predstavljali 3 % celotnih državnih izdatkov.

Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim so v letu 2022 znašala 6.456 mio EUR in predstavljala 25 % vseh izdatkov. Ti so se glede na 2021 zmanjšali za 96,8 mio EUR oz. za 1,5 %, predvsem na račun nižjih izplačil različnih dodatkov in uspešnosti zaposlenim med epidemijo. Celotna sredstva so se znižala, kljub povišanju zaradi uskladitve osnovnih plač v javnem sektorju. Večji del sredstev, 72 %, namenjenih za plače in dodatke je bilo izplačanih zaposlenim v drugih enotah sektorja država (izvenproračunske enote), torej v javnih zavodih in agencijah, javnih skladih ter gospodarski družbah.

Končni izdatki za obresti so z 668 mio EUR predstavljali 3 % celotnih izdatkov države. Ti izdatki se že nekaj zaporednih let nižajo, tokrat so padli za 9,3 % glede na leto prej.

Izdatki centralne države Q1 2023

Izdatki centralne države (S.1311) so se v prvem četrtletju letos zvišali za 3,8 % in tako znašali 3.896 mio EUR. Glavni razlogi zvišanja so: 8,2 % rast sredstev za zaposlene, predvsem na račun hitrejše rasti pri neposrednih proračunskih uporabnikih na centralni ravni; 23,6 % rast subvencij, v okviru katerih je bilo marca gospodarskim subjektom izplačanih 101 mio EUR pomoči iz naslova energetskih ukrepov interventne zakonodaje (ZPGVCEP, ZPGOPEK); ter rast socialnih transferov za 6,7 %, prav tako predvsem na račun izplačil pomoči iz naslova draginje. Tako so izdatki v prvem četrtletju za plače in druge izdatke zaposlenim znašali 1.050 mio EUR, izdatki za subvencije 175 mio EUR ter izdatki za socialne transfere 507 mio EUR.

Znižali so se izdatki za vmesno porabo, in sicer za 3,8 % na 584 mio EUR ter transferni izdatki, ki so bili manjši za okoli 24 mio EUR, in so tako znašali 742 mio EUR (3,1 % padec).

Po daljšem obdobju pa so se ponovno začeli povečevati izdatki za obresti – le-ti so se povečali za 8,2 %, glede na enako obdobje lani, tako so znašali 364 mio EUR.

Centralna država je po prvi oceni v prvem četrtnetju 2023 zabeležila primanjkljaj v višini 383 mio EUR, medtem ko je v prvem četrtnetju lani primanjkljaj znašal 177 mio EUR.

Izdatki skladov socialne varnosti Q1 2023

Skupni izdatki skladov socialne varnosti (S.1314) so se v prvem četrtnetju letos zvišali za 3 % oz. okoli 80 mio EUR in dosegli 2.758 mio EUR. Socialni transferi za zagotavljanje socialne varnosti, ki so v prvem letošnjem četrtnetju predstavljali 76 % vseh izdatkov skladov socialne varnosti so se medletno zvišali za 2 % ali 40,5 mio EUR na skoraj 2.098 mio EUR. V okviru teh so se povečali zlasti izdatki za pokojnine, nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja ter izdatki za zdravila, medtem ko so se nadomestila plač iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (boleznine) znižala glede na prvo četrtnetje lani, ko je bil večji del izdatkov namenjen kritju stroškov covid izolacij v breme ZZS.

V prvem letošnjem četrtnetju so rasla tudi plačila koncesionarjem in zasebnim zdravstvenim zavodom. Za 6,5 % (okoli 38 mio EUR) so se v obravnavanem obdobju zvišali tudi transferi drugim enotam države, ki so bili namenjeni predvsem pokrivanju stroškov za opravljene zdravstvene storitve javnih zavodov. Ti so znašali okoli 0,6 mrd EUR; v okviru teh so se za 6,2 % povečali transferi javnim zavodom za stroške dela in za 4,6 % transferi za vmesno porabo javnih zavodov.

Skladi socialne varnosti so tako v prvem četrtnetju 2023 zabeležili primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini nekaj manj kot 6 mio EUR.

Državna poroštva

Stanje poroštev Republike Slovenije

	2021 Q4	2022 Q1	2022 Q2	2022 Q3	2022 Q4	Medl. rast %
	Mio €					
Skupaj vsa poroštva	4.718	4.670	4.560	4.478	4.520	-4,2

razdelitev glede na institucionalno razdelitev kreditojemalca

	Mio €					
Javne nefinančne družbe	1.988	1.954	1.885	1.825	2.015	1,4
Institucije in organi EU	1.622	1.643	1.656	1.669	1.638	1,0
Javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	669	669	669	669	669	0,0
Državni skladi	289	262	216	190	50	-82,7
Države članice EU	88	88	88	88	88	0,0
Nacionalne zasebne nefinančne družbe	36	31	25	18	41	14,9
Nefinančne družbe pod tujim nadzorom	11	10	9	8	8	-28,2
Druge enote centralne države	6	6	6	5	5	-17,4
Gospodinjstva	4	2	1	1	1	-75,9
Države nečlanice in mednarodne organizacije, ki niso rezidenčne v EU	3	3	3	3	4	17,1
Ostalo	1	1	0	0	0	-87,8

razdelitev po naslovu zadolžitve

Kratkoročni notranji dolgovi	-	-	-	-	255	100,0
Dolgoročni notranji dolgovi	1.059	1.021	913	867	700	-33,8
Kratkoročni zunanji dolgovi	-	-	-	-	-	-
Dolgoročni zunanji dolgovi	3.659	3.649	3.647	3.611	3.565	-2,6

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Stanje državnih poroštev se je v obdobju od 31. 12. 2021 do 31. 12. 2022 znižalo za 198 mio EUR in na dan 31. 12. 2022 znaša 4.520 mio EUR. V strukturi po naslovu zadolžitve znaša delež državnih poroštev za notranje dolgove konec decembra 2022 21,1 % in za zunanje dolgove 78,9 %.

Najave objav podatkov

Četrtna objava	Obdobje poročanja	Datum objave
April 2023	Q1 2023	28. april 2023
Julij 2023	Q1+Q2 2023	31. julij 2023
Oktober 2023	Q1+Q2+Q3 2023	30. oktober 2023
Januar 2024	Q1+Q2+Q3+Q4 2023	31. januar 2024

Fotografija na naslovnici: Zodar/Shutterstock.com

Fotografija na str. 2: 4045/Shutterstock.com

